

Ilja Repin -seminaari asiantuntijapäivä 30.5.2006

Asiantuntijaseminaariin otti osaa 14 suomalaista sekä venäläistä tutkijaa ja Repinistä kiinnostunutta tahoa. Päivän aikana pidettiin lyhyitä alustuksia Repinin liittyen ja aikaa oli varattu myös keskusteluun ja tutkijoiden verkostoitumiseen. Seminaarin avasi museotoimenjohtaja Olli Immonen kertomalla suomalaisten ja venäläisten yhteisestä kulttuurihistoriasta. Etenkin Karjalan kannaksella kulttuurielämä on ollut hyvin vilkasta ennen toista maailmansotaa sekä suomalaisten että venäläisten toimesta. Kulttuurin koulutusjohtaja Juhani Järvinen Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta kertoi Repinin vaikutuksesta Suomessa ja hänen liittyvästä suomalaisten hallussa olevasta materiaalista.

Irina Shuvalova Pietarin Venäläisestä museosta aloitti esitysten sarjan. Hän kertoi Repinin ”Jairuksen tyttären kuolleista herättäminen” taulun synnystä esittelemällä sen eri luonnoksia ja kertomalla teoksen kehitysvaiheista luonnos luonnokselta. Teos esittää juuri käsillä olevaa ihmeen hetkeä ja siihen on vaikuttanut suuresti muisto Repinin sisaren kuolemasta. Teos oli Pietarin taideakatemiassa paras diplomityö 1800-luvulla. Shuvalova kertoi myös tämänhetkisestä Repin-tutkimuksesta Venäjällä. Uusia tutkimuksia on ilmestynyt viime vuosina ja yhä uutta tutkittavaa löytyy Repinin laajasta tuotannosta.

Natalia Popova Pietarin taideakatemiasta kertoi Repinistä pedagogina ja vuonna 1893 taideakatemialle laaditusta uudesta ohjesäännöstä. Repin uudisti akatemian perinteistä traditioihin perustuvaa opetusta. Ohjesäännön kaksi perusperiaatetta olivat kunnioitus johtajan arvovaltaa kohtaan ja oppilaan taiteellisen persoonallisuuden koskemattomuus. Repinin päämäärä oli kuvata kohde omassa ainutkertaisuudessaan, ei vain kopioida mallin mukaista ideaalimaisemaa. Oppilaat seurasivat Repinin työskentelyä ja hän puuttui myös oppilaiden töihin korjailemalla niitä. Repinin opetustapoihin kuului myös alastonmallipiirustukset eri kulmista ja naismallien käyttö. Piirtäminen ja maalaaminen olivat Repinin opetuksessa tasa-arvoisessa asemassa. Osa Repinin kehittämistä menetelmistä on edelleen käytössä taiteen opetuksessa Pietarin taideakatemiassa.

Elena Kirillina Penatysta kertoi Repinin kasakka-aiheista tauluista, joista tunnetuin on ”Zaporogit”. Kaksi vähemmän tunnettua ovat ”Mustanmeren kasakat” ja ”Gopak”. Repinille kasakat olivat läheinen aihe Ukrainassa vietetyn lapsuuden vuoksi ja hän vieraili useaan otteeseen kotiseudullaan myöhemmin. Hän oli ihastunut vapaisiin ihmisiin, kasakoihin. Repin maalasi kasakka-aiheisia tauluja lähes koko tuotantonsa ajan ja kolmen tunnetuimman työn keskinäinen yhteys on selvinnyt vasta myöhemmin. Kasakkataulut ovat olleet suosittuja myös yleisön keskuudessa. Tauluista on olemassa paljon luonnoksia ja variaatioita eri museoissa. Repin etsi teoksiin jatkuvasti sopiva malleja, poisti vanhoja ja lisäisi uusia hahmoja. Halutuista teoksista on tehty myös väärennöksiä.

Tatjana Borodina Penatysta kertoi Repinin saamista näyttelyarvosteluista suomalaisessa lehdistössä vuosina 1918-30. Sodan jälkeen Repinillä oli taloudellisia vaikeuksia ja hän joutui etsimään uusia tulonlähteitä. Repin lahjoitti Ateneumille omia sekä muiden venäläisten taiteilijoiden töitä vuonna 1919 ja nämä työt olivat esillä näyttelyssä vuonna 1920. Näyttelyä kommentoivat mm. Helsingin Sanomat, Uusi Suomi ja Hufvudstadsbladet. Repin oli ilahtunut saamastaan huomioista ja näkyvyys paransi myös hänen taloudellista tilannettaan. Vuoden 1918 jälkeiset näyttelyt eivät olleet kokonaisvaltaisia esityksiä Repinin tuotannosta vaan ne esittelivät Penatysta olevia teoksia. Tärkeimmät näyttelyt olivat esillä Strindbergillä vuosina 1925, -27 ja -28. Näyttelyissä oli esillä paljon luonnoksia ja muotokuvia myöhemmältä kaudelta. Teokset todistivat taiteilijan luovuuden sammumattomasta voimasta.

Helena Soini Petroskoin tiedekatemiasta kertoi Repinin suhteesta Suomeen ja suomalaisiin taiteilijoihin. Repin oli tutustunut jo aiemmin Edelfeltiin ja arvosti häntä suuresti. Suhteet muihin suomalaisiin taiteilijoihin kehittyivät Repinin Suomen vuosina. Gallen-Kallelaa Repin ei aluksi arvostanut vaan hyväksyntä syntyi myöhemmin ja maalasi Gallen-Kallelan muotokuvan vuonna 1920. Samana vuonna Repin aloitti ”Suomen suurmiehiä” -teoksen maalaamisen. Teos oli ensimmäisen kerran nähtävillä vuonna 1922, mutta taiteilija viimeisteli sitä vielä vuonna 1927.

Päivän aikana kuultiin monipuolisesti Repinin tuotannosta ja hänen edelleen jatkuvasta perinnöstään mm. taiteen opetuksessa. Esityksiä täydensivät antoisat keskustelut ja ideat uusista ja yhteisistä tutkimusaiheista. Yhteenvedonä päivän annista voidaan todeta, että yhteistyö suomalaisten ja venäläisten tutkijoiden välillä todettiin tarpeelliseksi ja antoisaksi. Vaikka seminaaripäivien anti koski pääasiassa Repiniä, niin esille nousi tarve tutkia laajemmin Kannaksella kukoistanutta kulttuurielämää ja suomalaisten ja venäläisten taiteilijoiden silloisia suhteita.

Kuva 1. Asiantuntijaseminaarin osanottajia Linnoituksen käräjäsälissa.

Kuva 2. Vasemmalta Elena Kirillina, Jukka Mallinen, Helena Soini ja Helena Anttonen.

Kuva 3. Vasemmalta Natalia Popova, Tatjana Borodina ja Irina Shuvalova.